

PRŮVODCE

novelou školského zákona 2025

(verze schválené ve 3. čtení PSP)

květen 2025

Novela školského zákona přináší zásadní **změny v oblasti financování a kvality vzdělávání**, které mají zajistit **spravedlivější přístup k modernímu vzdělávání a posílit jeho efektivitu**. Zavádí nové **mechanismy financování škol a školských zařízení**, jako je indexace škol podle jejich specifických podmínek nebo centrální stanovování normativů pro školská poradenská zařízení. Novela rovněž **posiluje propojení škol s trhem práce** prostřednictvím duálního praktického vyučování a umožňuje zavádění kombinované výuky s distančními prvky na středních a vyšších odborných školách. **Modernizace maturitní zkoušky** rozšíří možnosti jejího absolvování, například formou komplexní profilové práce či uznáním mezinárodních certifikátů. Novela také zavádí **možnost zkráceného studia** na vyšších odborných školách pro absolventy zdravotnických oborů, čímž urychlí jejich vstup na trh práce.

OBSAH

- 1 Institucionalizace speciálních a sociálních pedagogů a školních psychologů
- 2 Podpora provázejících učitelů
- 3 Zohlednění náročnosti poskytovaného vzdělávání v rámci financování - tzv. indexace škol
- 4 Regulace růstu PH školy
- 5 Změna financování nepedagogické práce
- 6 Financování školských poradenských zařízení
- 7 Rozšíření nároku na jazykovou přípravu pro občany ČR s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka
- 8 Modernizace forem vzdělávání

INSTITUCIONALIZACE SPECIÁLNÍCH A SOCIÁLNÍCH PEDAGOGŮ A ŠKOLNÍCH PSYCHOLOGŮ

Jedním z hlavních opatření je **institucionalizace školních psychologů a speciálních a sociálních pedagogů v základních školách**. Nově budou tyto podpůrné pedagogické pozice systematicky **začleněny do škol se 180 a více žáky**, kde jejich financování bude garantováno. Menší školy budou mít i nadále možnost využít **podpůrná opatření školního psychologa či speciálního pedagoga** v menším rozsahu, přizpůsobeném velikosti školy. Tito odborní pracovníci budou hrát klíčovou roli v zajištění **kvality inkluzivního vzdělávání** a ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními budou poskytovat **metodickou podporu** pedagogům a **poradenské služby** žákům i jejich zákonným zástupcům.

Nastavení systémových pravidel fungování podpůrných pedagogických pozic v základních školách se 180 a více žáky

Menší školy budou mít přístup k podpůrným opatřením školního psychologa/speciálního pedagoga v rozsahu úvazku **0,2 až 0,4 podle velikosti školy**.

PODPORA PROVÁZEJÍCÍCH UČITELŮ

Podpora kvality praxí a provázejících učitelů

Činnost provázejících učitelů, kteří se věnují studentům učitelství na praxích, bude systémově podpořena. Po splnění podmínek, jako je studium pro provázející učitele podle vyhlášky číslo 317/2005 Sb., a na základě uzavřené smlouvy s institucí připravující učitele, obdrží školy územních samosprávných celků financování na příplatky pro provázející učitele.

ZOHLEDNĚNÍ NÁROČNOSTI POSKYTOVANÉHO VZDĚLÁVÁNÍ V RÁMCI FINANCOVÁNÍ

(tzv. *indexace škol*)

Další změnou je zohlednění **náročnosti poskytovaného vzdělávání** v rámci financování škol, tedy **zavedení tzv. indexace škol**. Tento model umožní **diferencovat objem finančních prostředků** ze státního rozpočtu pro jednotlivé školy v závislosti na jejich podmínkách a **specifických potřebách žáků**. V důsledku této úpravy mohou některé školy očekávat **navýšení prostředků na výukové hodiny (PHmax) a podpůrné pozice**, jako jsou školní psychologové, speciální pedagogové a sociální pedagogové.

Možné navýšení PHmax

(výukových hodin) a **PHPmax** (hodin pro školní psychology, speciální pedagogy a sociální pedagogy).

Možnost diferencovat objem

financování ze státního rozpočtu v závislosti na náročnosti vzdělávání.

ZMĚNA FINANCOVÁNÍ NEPEDAGOGICKÉ PRÁCE

Od **1. ledna 2026** se mění **systém financování regionálního školství**, který přinese větší stabilitu a spravedlivější rozdělení prostředků mezi stát, kraje a obce.

✓ **Stát nadále hradí platy pedagogických pracovníků.**

✓ Obcím a krajům se navýší objem RUD (rozpočtové určení daní) a převezmou **odpovědnost za platy nepedagogických pracovníků** a část ostatních neinvestičních výdajů.

Tento krok posílí **autonomii zřizovatelů**, kteří budou mít větší flexibilitu při řízení rozpočtů a alokaci zdrojů.

FINANCOVÁNÍ ŠKOLSKÝCH PORADENSKÝCH ZAŘÍZENÍ

Od roku 2027 dojde k **přechodu financování školských poradenských zařízení** z krajských normativů na centrální normativy.

✓ Ministerstvo školství stanoví jednotné normativy pro všechna poradenská zařízení, což zajistí **rovnoměrnější financování jejich služeb**.

ROZŠÍŘENÍ NÁROKU NA JAZYKOVOU PŘÍPRAVU *pro občany ČR s nedostatečnou znalostí jazyka*

Toto opatření je zaměřeno **především na děti z rodin s migrační minulostí nebo z rodin**, kde jeden z rodičů je cizinec. Tato změna **reflektuje integrační potřeby** těchto dětí a zároveň přispěje k jejich lepšímu začlenění do vzdělávacího systému.

✓ Podmínkou je obdobná **integrační potřeba** jako u žáků cizinců (např. děti z rodin s migrační minulostí).

✓ Součástí schváleného **Dlouhodobého záměru vzdělávání 2023-2027**.

MODERNIZACE FOREM VZDĚLÁVÁNÍ

Novela školského zákona přináší řadu opatření, která **reflektují současné trendy a potřeby regionálního školství**. Modernizace vzdělávacích forem má za cíl zvýšit kvalitu výuky, umožnit větší flexibilitu vzdělávacího procesu a zajistit lepší připravenost žáků na měnící se požadavky trhu práce a společnosti.

Kombinovaná výuka s distančními prvky

- **Prezenční i distanční forma** vzdělávání:
 - **střední a vyšší odborné školy** získají možnost realizovat výuku v **kombinované formě**
- Nově stanovená pravidla zajistí, aby **tato forma výuky byla dostupná všem žákům**
 - včetně **zajištění odpovídajících podmínek**, například nároku na školní stravování.

Duální praktické vyučování

- Nový model tzv. **duálního praktického vyučování**
 - podpora profesního vzdělávání.
- Organizace zaměstnavatelů budou mít oprávnění **certifikovat firmy**, které splní požadované standardy kvality pro **poskytování praktické výuky**.
- Tento krok přinese **větší propojení škol s praxí**
 - umožní žákům lépe se připravit na **skutečné pracovní prostředí**.

Modernizace maturitní zkoušky

- Novela zavádí možnost absolvovat školní část maturitní zkoušky **formou komplexní profilové práce**
 - zvýší se prostor pro **individuální odbornou přípravu** studentů.
- Další novinkou je možnost nahrazení maturitní zkoušky či její části **mezinárodně uznávanými certifikáty**, nejen v oblasti jazykových znalostí, ale i například **v oblasti ICT dovedností**.

Podpora digitálního vzdělávání

- Změny reflektují **rostoucí význam digitalizace ve vzdělávání**.
- Novela školského zákona klade důraz na **efektivní využití digitálních nástrojů při výuce** a zároveň nastavuje **jasnější pravidla pro distanční formy vzdělávání**.

MODERNIZACE FOREM VZDĚLÁVÁNÍ

Podpora budoucích učitelů prostřednictvím provázejících učitelů

- Studenti fakult připravujících učitele budou mít možnost pracovat pod vedením zkušených provázejících učitelů.
- Ti jim budou poskytovat odbornou podporu a zároveň získají za tuto činnost **odpovídající finanční ohodnocení**.
- Tento krok pomůže zvýšit kvalitu pedagogické praxe a posílit **přípravenost budoucích učitelů** na výzvy školního prostředí.

Možnost zkrácení studia na vyšších odborných školách

- Novela umožní **absolventům zdravotnických středních škol** zkrátit dobu studia na vyšších odborných školách.
- Tím se **zefektivní jejich vzdělávací cesta** a urychlí vstup na trh práce.

Cíle modernizace vzdělávání

- ✓ Zvýšení kvality a efektivity výuky
- ✓ Větší podpora pro žáky i učitele
- ✓ Posílení propojení teorie s praxí
- ✓ Flexibilnější vzdělávací cesty

OTÁZKY A ODPOVĚDI

? Zohlední indexace škol rozdíly v náročnosti jejich práce?

- Určitě ano. Je to jedno z opatření proti prohlubování nerovností v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání. Každá škola pracuje v jiných podmínkách s žáky se specifickými potřebami, a to je třeba zohlednit. Potřebným školám proto navýšíme nenárokové složky platů a budeme mít možnost navýšit PHmax a PHPmax.

? Bude mít každá škola svého psychologa a speciálního/sociálního pedagoga?

- Každá základní škola nad 180 žáků bude mít na financování těchto pedagogických pozic automaticky nárok.
- Menším školám zajistíme přístup ke službám školního psychologa/speciálního pedagoga přes podpůrná opatření, a to ve výši úvazku odpovídajícího velikosti školy. Netýká se škol zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona a škol při zdravotnických zařízeních.

? Je sociální pedagog pedagogický pracovník?

- Podle stávající legislativy není. Jeho práce s dětmi především ve vyloučených lokalitách je však velmi důležitá, proto jsme v novele tuto pozici zařadili mezi pedagogické pracovníky, abychom umožnili její systémové financování.

? Týká se novela i soukromých a církevních škol?

- Novela se týká také soukromých škol. S výjimkou povinnosti slučovat školy nebo dodatečného financování tzv. indexovaných škol

OTÁZKY A ODPOVĚDI

? Jaké změny novela přinese pro střední školy?

- **Kombinovaná výuka**
 - Nově se zavádí možnost způsobu denní formy vzdělávání ve středních školách, konzervatořích a vyšších odborných školách, která obsahuje distanční prvky vzdělávání a která se nově označuje „kombinovaná výuka“.
- **Duální praktické vyučování**
 - Rozšiřuje se možnost realizace praktického vyučování, nově také na pracovištích fyzických a právnických osob, které mají oprávnění k činnosti související s daným oborem vzdělání a jejichž způsobilost k poskytování duálního praktického vyučování byla ověřena organizací zaměstnavatelů s celostátní působností (tzv. organizace poskytovatelů).
- **Přijímací zkoušky**
 - V oblasti přijímacího řízení se zejm. předsunuje přijímání do konzervatoří před přijímáním do ostatních oborů středního vzdělání, protože jde o specifický typ středoškolského vzdělávání, z důvodu zjednodušení administrativy se zavádí elektronická forma doporučení školského poradenského zařízení obdobně, jako je tomu u maturitních zkoušek a ruší se způsob podávání přihlášky tzv. výpisem, protože tato forma se ukázala jako nevyhovující.
- **Maturitní zkoušky**
 - Zavádí se nové prvky profilové části maturitní zkoušky

Kontakt

press@msmt.gov.cz